

APOTHEKER
PETER BAKKER
AAN HET WOORD

Gluten in medicijnen

Kan dat geen kwaad?

PRAKTIJKVOORBEELD *

Mevrouw Helder komt in de apotheek met een recept voor een geneesmiddel. Ze is een beetje bezorgd of ze dat wel veilig kan gebruiken omdat ze coeliakie heeft:

Mevrouw Helder: 'Kan ik dit medicijn veilig gebruiken bij coeliakie?'

Apotheker: 'Ja hoor, alle medicijnen zijn veilig te gebruiken bij coeliakie.'

Mevrouw Helder: 'Oh, ja dat is fijn. Mag ik de bijsluiter even bekijken?'

Apotheker: 'Natuurlijk, ga uw gang.'

Mevrouw Helder: 'Ik zie dat er tarwezetmeel in zit.'

Apotheker: 'Dat klopt inderdaad, maar de hoeveelheid is ver beneden de veilige grens van 20 ppm.'

Mevrouw Helder: 'Ja, maar ik ben wel heel gevoelig voor gluten.'

Apotheker: 'Ook dan is het gelukkig echt veilig. U kunt het dus gerust gebruiken.'

Mevrouw Helder: 'Maar ik krijg al wel heel snel klachten en dat kan ik er nu niet bij hebben.'

Apotheker: 'Het is echt veilig hoor, maakt u zich geen zorgen.'

Maar is mevrouw Helder er gerust op? Hoe zit dit nu eigenlijk precies met gluten in medicijnen?

* Fictief voorbeeld

GLUTEN IN MEDICIJNEN BEZORGT SOMMIGE NCV-LEDEN SOMS HOOFDBREKENS. ZIT ER NU WEL OF NIET GLUTEN IN DE BENODIGDE GENEESMIDDELEN? ZIJN DEZE MEDICIJNEN VEILIG TE GEBRUIKEN ALS JE GEEN GLUTEN MAG? WE VROEGEN APOTHEKER PETER BAKKER OM RAAD. HIJ LEGT AAN DE HAND VAN EEN PRAKTIJKVOORBEELD UIT HOE HET ZIT MET GLUTEN IN MEDICIJNEN.

Apotheker Peter Bakker: 'In geneesmiddelen wordt soms tarwezetmeel gebruikt. Tarwezetmeel kan een kleine hoeveelheid gluten bevatten. De AOECS (de Europese Koepel van coeliakieverenigingen) kwam tot de conclusie dat alle Europese geneesmiddelen met tarwezetmeel veilig zijn voor mensen met coeliakie omdat de hoeveelheid gluten altijd lager is dan de veilige waarde van 20 ppm. Bovendien gebruiken steeds meer fabrikanten zetmeel van mais, aardappelen of rijst. Dat bevat van nature geen gluten. De hoeveelheid gluten in geneesmiddelen is heel klein en je slikt ze in kleine hoeveelheden. Daarom is het risico van glutenstapeling te verwaarlozen. De apotheker heeft dus gelijk. Maar mensen met aan gluten gerelateerde aandoeningen zijn niet allemaal even gevoelig. Sommige mensen zullen iedere hoeveelheid gluten, hoe klein ook, willen vermijden. De ongerustheid van mevrouw Helder is dan ook heel begrijpelijk. Daarom kan het goed zijn om toch op gluten te controleren.'

CONTROLE IN DE APOTHEEK

'In de apotheek wordt altijd gecontroleerd of een geneesmiddel wel past bij degene voor wie het wordt afgeleverd. We noemen dat *medicatiebegeleiding*. De apotheek contro-

FOTO: ISTOCK

leert dan of de patiënt niet overgevoelig is voor een medicijn, of het past bij andere geneesmiddelen die de cliënt eventueel gebruikt, en of het niet op een andere manier schadelijk is voor de patiënt. Dat laatste kan bijvoorbeeld zijn vanwege andere ziekten.

In het verleden werd in het persoonlijke dossier coeliakie als chronische ziekte geregistreerd. Onlangs zijn apotheken in Nederland gestart met de registratie van het gegeven dat een patiënt geen gluten verdraagt. Dat heeft voordelen. Er kan nu heel eenvoudig worden gecontroleerd dat de patiënt geen gluten krijgt. Die controle vindt nu dus niet alleen plaats bij mensen met coeliakie, maar ook bij mensen met dermatitis herpetiformis of glutensensitiviteit (NCGS).'

WAT KUN JE ZELF DOEN?

'Jouw apotheek kan natuurlijk alleen maar maatwerk leveren als ze voldoende van je weten. Het is dus belangrijk dat je aangeeft dat je geen gluten mag, en dat je dit in je dossier laat vastleggen. Ga je weleens naar een andere apotheek? Zorg dan dat die ook op de hoogte is. Je kunt ook toestemming geven voor het uitwisselen van je gegevens tussen apotheken, artsen en ziekenhuizen.

Let ook op met zelfzorg-geneesmiddelen die je elders koopt, zoals de pijnstiller bij de drogist of supermarkt. Check altijd even de bijsluiter en vraag het zo nodig na. Dat geldt ook voor bijvoorbeeld vitamines en alternatieve geneesmiddelen.

Zeker als je erg gevoelig bent voor gluten, kun je in de bijsluiter controleren of je geneesmiddel tarwegluten bevat. Dit kan ook als je je wat onzeker voelt over de controle in de apotheek.

Bevat het medicijn tarwegluten en wil je een middel zonder tarwezetmeel? Dat kun je altijd vragen, maar er zal niet altijd een identiek middel zonder gluten zijn. De apotheek zal dan in overleg met jou en je arts zoeken naar de voor jou meest geschikte oplossing.'

BELANGRIJK!

Peter Bakker: 'Apotheekmedewerkers zijn gewend om op basis van wetenschappelijke regels te werken. Meten is weten, dat is het idee. Hoe gevoelig jij bent voor gluten kun je alleen maar ervaren, het is meestal niet te meten. Dat maakt communiceren met de apotheek soms best lastig. Het advies is om dat gesprek altijd open aan te gaan.'